

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti, aðalskrifstofa

Endurskoðunarskýrsla fyrir 2017

RÍKISENDURSKOÐUN

Apríl 2019

Efnisyfirlit

1	Inngangur	3
2	Niðurstöður og ábendingar	4
3	Fjárveitingar og rekstur	5
3.1	Fjárveitingar	5
3.2	Rekstraráætlun.....	5
3.3	Niðurstaða.....	5
4	Innra eftirlit.....	6
4.1	Inngangur	6
4.2	Umfjöllun	6
4.3	Niðurstaða.....	6
5	Fylgni við lög og reglur.....	7
5.1	Inngangur	7
5.1.1	Ferðakostnaður.....	7
5.1.2	Risna.....	7
5.1.3	Opinber innkaup	7
5.1.4	Innkaupakort.....	7
5.1.5	Virðisaukaskattur og endurgreiðslur	7
5.2	Niðurstaða.....	7
6	Endurskoðun rekstrarliða	8
6.1	Rekstrartekjur	8
6.2	Rekstrargjöld	8
6.2.1	Launagjöld.....	8
6.2.2	Önnur gjöld	8
6.3	Niðurstaða.....	8
7	Endurskoðun efnahagsliða	9
7.1	Eignir	9
7.1.1	Tæki og búnaður	9
7.1.2	Ríkissjóður vegna orlofsskuldbindinga.....	9
7.1.3	Ríkissjóður, viðskiptareikningur	9
7.1.4	Handbært fé.....	10
7.2	Eigið fé og skuldir	10
7.2.1	Höfuðstóll	10
7.2.2	Viðskiptaskuldir.....	10
7.2.3	Orlofsskuldbinding	10
7.2.4	Ógreidd laun, launaleiðrétting.....	10
7.2.5	Frestun tekjufærslu fjárfestingaheimilda	10
7.3	Niðurstaða.....	10
8	Önnur atriði	11
8.1	Staðfestingarbréf stjórnenda	11
8.2	Lögfræðibréf	11
8.3	Óhæðisyfirlýsing.....	11
8.4	Umfang endurskoðunar, yfirlýsing.....	11

1 Inngangur

Ríkisendurskoðun hefur lokið endurskoðun hjá aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis fyrir árið 2017.

Ársreikningurinn er byggður á bókhaldi aðalskrifstofunnar og öðrum upplýsingum stjórnenda. Ríkisendurskoðun vekur athygli á því að stjórnendur aðalskrifstofunnar eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu reikningsskila og jafnframt ábyrgir gagnvart notendum reikningsskilanna. Þetta felur meðal annars í sér að bókhald og fjárhagslegt eftirlit sé fullnægjandi, að réttum reikningsskilareglum sé fylgt og að viðunandi innra eftirlit hafi verið innleitt og skjalfest.

Endurskoðað var á grundvelli alþjóðlegra staðla um opinbera endurskoðun. Byggt er á skipulögðu ferli aðgerða og faglegu mati sem miðar að því að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Endurskoðunin fól meðal annars í sér áhættugreiningu og áhættumat ásamt almennum greiningaraðferðum og úrtakskönnunum og athugunum á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum.

Í samræmi við 5. grein laga nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga tók endurskoðunin mið af eftirfarandi:

- ✓ Að reikningsskil gefi glögga mynd af rekstri, fjárhagslegri stöðu og breytingu á henni á árinu í samræmi við settar reikningsskilareglur fyrir opinbera aðila.
- ✓ Að kanna innra eftirlit og hvort það tryggir viðunandi árangur.
- ✓ Að rekstur og umsvif séu í samræmi við heimildir fjárlaga, fjáráukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, samninga og starfsvenjur þar sem það á við.

Ársreikningur aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis var síðast endurskoðaður árið 2013 vegna ársins 2012.

2 Niðurstöður og ábendingar

Endurskoðun hjá aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis árið 2017 er lokið án athugasemda.

Eftirfarandi eru niðurstöður endurskoðunar ársins 2017:

1. Fjárveitingar og rekstur

Tekjuhalli ársins 2017 nam 2,2 m.kr. sem kemur til lækkunar á tekjuafgangi fyrri ára. Rekstraráætlun var skráð í fjárhagskerfi ríkisins.

2. Innra eftirlit og fylgni við lög og reglur

Virgni innra eftirlits aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis var skoðað án athugasemda og ekki verður annað séð en að aðalskrifstofa fylgi lögum og reglum sem almennt gilda um fjárreiður og bókhald ríkisaðila í A-hluta.

3. Endurskoðun rekstrar- og efnahagsliða

Ríkisendurskoðun gerir ekki athugasemdir við rekstrarliði og endurskoðun efnahagsliða var án athugasemda.

3 Fjárveitingar og rekstur

3.1 Fjárveitingar

Fjárveiting¹ til aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis nam 593,3 m.kr. eins og fram kemur í fylgiriti með fjárlögum 2017. Til hækkunar kom framlag til afskrifta 5,7 m.kr. Til lækkunar var fjárfestingaframlag 1,8 m.kr. Heildarfjárveitingar urðu því 597,2 m.kr. á árinu 2017. Eftirfarandi tafla sýnir samanburð á fjárveitingum og rekstri á árinu 2017 og rekstri árið 2016:

Fjárhæðir í þús. kr.	Fjárveitingar 2017	Rekstur 2017	Frávik 2017	Rekstur 2016
Rekstrartekjur	-25.400	-37.459	12.059	-48.428
Launagjöld	489.600	460.178	29.422	404.328
Önnur rekstrargjöld	120.956	166.481	-45.525	161.417
Rekstrartilfærslur	4.000	4.510	-510	0
Eignakaup, fyrning	8.045	5.681	2.364	11.985
Samtals	597.201	599.391	-2.190	529.302

Helstu breytingar á rekstrarliðum frá fyrra ári var lækkun á rekstrartekjum um 11,0 m.kr., 55,8 m.kr. hækkun launagjalda og 9,6 m.kr. hækkun rekstrargjalda. Gjöld umfram fjárveitingar og tekjur árið 2017 voru 2,2 m.kr., sem kemur til lækkunar á uppsöfnuðum tekjuafgangi fyrri ára. Á árinu voru gerðar grundvallarbreytingar á reikningshaldslegri meðferð varanlegra rekstrarfjármuna og eignakaupa. Í stað þess að gjaldfæra keyptar eignir á kaupári eru þær nú eignfærðar og afskriftir gjaldfærðar.

3.2 Rekstraráætlun

Ríkisendurskoðun leggur áherslu á að vandað sé til við gerð rekstraráætlunar, hún sé skráð í fjárhagskerfið og reglulega sé fylgst með því hvort gjöld og tekjur séu í samræmi við áætlun ársins. Rekstraráætlun aðalskrifstofu fyrir árið 2017 var skráð í fjárhagskerfi ríkisins. Rekstraráætlun gerði ráð fyrir 0,8 m.kr. tekjuafgangi árið 2017 en tekjuhalli varð 2,2 m.kr.

3.3 Niðurstaða

Tekjuhalli ársins 2017 nam 2,2 m.kr. sem kemur til lækkunar á tekjuafgangi fyrri ára. Rekstraráætlun var skráð í fjárhagskerfi ríkisins.

¹ Fjárveitingar samkvæmt orðskýringum í 5. tl. 3. gr. laga nr. 123/2015 um opinber fjármál eru ráðstöfun fjárheimildar á tilteknu fjárlagaári til ríkisaðila, verkefna eða varasjóðs. En fjárheimild er heimild Alþingis, sem veitt er í fjárlögum og fjáráukalögum, til ráðstöfunar á opinberu fé til málefnasviða og málaflokka.

4 Innra eftirlit

4.1 Inngangur

Ráðuneytisstjóri umhverfis- og auðlindaráðuneytis ber ábyrgð á framkvæmd innra eftirlits hjá aðalskrifstofu ráðuneytisins. Innra eftirlit felur í sér þær reglubundnu aðgerðir og ráðstafanir sem hlutaðeigandi aðili gerir til að stuðla að hagkvæmni rekstrar, öryggi fjármuna, áreiðanleika upplýsinga og almennt að því að markmiðum starfseminnar verði náð og fylgt sé lögum og reglum.

Ríkisendurskoðun ber skv. lögum að kanna innra eftirlit og meta hvort það tryggir viðunandi árangur.

4.2 Umfjöllun

Við mat á innra eftirliti aðalskrifstofu voru fengnar upplýsingar um skipulag og verkferla og reyndist innra eftirlit almennt vera í lagi. Skipurit er til fyrir umhverfis- og auðlindaráðuneyti. Aðalskrifstofan er í bókhalds- og greiðsluþjónustu hjá Fjársýslu ríkisins. Fjárhags- og mannauðskerfi ríkisins er notað við vinnslu á bókhaldi og launaafgreiðslu. Viðverukerfið Vinnustund er notað fyrir skráningu á viðveru og fjarvistum starfsmanna. Eignir eru skráðar í eignahluta fjárhagskerfis ríkisins.

Gæðahandbók er til fyrir aðalskrifstofuna þar sem ýmsir ferlar innra eftirlits hafa verið skráðir. Ábyrgð og umsjón með bókhaldi og fjárreiðum er vel skilgreind og afmörkuð.

4.3 Niðurstaða

Virgni innra eftirlits aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis var skoðað án athugasemda.

5 Fylgni við lög og reglur

5.1 Inngangur

Við fjárhagsendurskoðun er skoðað hvort rekstur hafi verið í samræmi við lög og reglur varðandi fjárreiður og bókhald. Um fjárveitingar og rekstraráætlun er fjallað í kafla 3. Eftirfarandi liðir voru auk þess teknir til skoðunar vegna ársins 2017:

5.1.1 Ferðakostnaður

Samkvæmt athugun á úrtaki ferðareikninga er reglum um greiðslu ferðakostnaðar vegna ferðalaga á vegum ríkisins fylgt og það á einnig við um uppgjör slíkra ferða. Ferðareikningi er skilað á eyðublaði sem Fjársýsla ríkisins hefur látið gera og er í samræmi við uppgjórið.

5.1.2 Risna

Risnureikningar voru skoðaðir. Formleg risnuheimild og tilefni var til staðar.

5.1.3 Opinber innkaup

Í ráðuneytinu er í gildi innkaupastefna sem byggir á innkaupastefnu ríkisins og hagar ráðuneytið kaupum sínum þannig að verslað er innan rammamanna og þar sem tekið er tillit til vistvænna innkaupa.

5.1.4 Innkaupakort

Aðalskrifstofan nýtir innkaupakort m.a. til greiðslu flugfargjalda og við kaup á ýmsum rekstrarvörum og hefur komið sér upp reglum um notkun korta sem starfsmenn þurfa að undirgangast.

5.1.5 Virðisaukaskattur og endurgreiðslur

Bókun og merking reikninga sem bera VSK eru í samræmi við fyrirmæli Fjársýslu ríkisins. Inneign vegna endurgreiðslu VSK færir til eignar á viðskiptareikningi stofnunarinnar við ríkissjóð.

5.2 Niðurstaða

Ekki verður annað séð en að aðalskrifstofan fylgi þeim lögum og reglum sem almennt gilda um fjárreiður og bókhald ríkisaðila í A-hluta.

6 Endurskoðun rekstrarliða

6.1 Rekstrartekjur

Rekstrartekjur aðalskrifstofur voru skoðaðar með greiningum og úrtaksskoðunum, farið var yfir forsendur reikninga og fylgiskjöl skoðuð. Rekstrartekjur eru m.a. vegna kostnaðarhlutdeildar í skrifstofuþjónustu Ofanflóðasjóðs og sameiginlegrar þjónustu vegna Rammaáætlunar. Auk þess eru m.a. innheimtar tekjur vegna auglýsinga í Stjórnartíðindum.

6.2 Rekstrargjöld

6.2.1 Launagjöld

Launagjöld voru endurskoðuð með fyrirspurnum, greiningum og úrtaki ráðningarsamninga.

6.2.2 Önnur gjöld

Önnur rekstrargjöld voru skoðuð með fyrirspurnum, greiningum og úrtaksskoðunum. Farið var yfir kostnað aðalskrifstofu og fylgiskjöl skoðuð. Skoðað var hvort færslur væru færðar á rétta tegundalykla og hvort útgjöld samræmdust starfseminni. Reikningar eru samþykktir af skrifstofustjóra fjármála og rekstrar og/eða ráðuneytisstjóra. Samþykki reikninga er með áritun á fylgiskjöl eða rafrænt.

6.3 Niðurstaða

Ríkisendurskoðun gerir ekki athugasemdir við rekstrarliði.

7 Endurskoðun efnahagsliða

Samkvæmt stöðu bókhalds á árslok 2017 námu eignir 107,2 m.kr., skuldir námu 83,4 m.kr. og höfuðstóll var jákvæður um 23,8 m.kr.

Í þús. kr.	31.12.2017	1.1.2017	Breyting
Eignir:			
Tæki og búnaður	24.214	27.398	-3.184
Ríkissjóður vegna orlofsskuldbindinga	43.107	43.107	0
Viðskiptakröfur	70	0	70
Ríkissjóður, viðskiptareikningur	9.249	61.825	-52.576
Handbært fé	30.592	2.670	27.922
Eignir alls	107.231	135.000	-27.768
Eigið fé og skuldir:			
Höfuðstóll	23.788	25.978	-2.190
Viðskiptaskuldir	13.606	38.516	-24.911
Orlofsskuldbinding	42.241	43.107	-866
Ógreidd laun, launaleiðrétting	3.382	0	3.382
Frestun tekjufærslu fjárfestingaheimilda	24.214	27.398	-3.184
Eigið fé og skuldir alls	107.231	135.000	-27.768

7.1 Eignir

7.1.1 Tæki og búnaður

Eignfærsla varanlegra fastafjármuna er gerð frá og með árinu 2017 ásamt öðrum breytingum í kjölfar setningar laga nr. 123/2015 um opinber fjármál (LOF). Yfirlit yfir áhöld og annan búnað var unnið af Fjársýslu ríkisins samkvæmt upplýsingum í eignakerfi fjárhagsbókhaldsins. Elstu skráðar eignir eru frá árinu 2005, fyrir utan listaverk, og afskriftarhlutfall er 10-33%. Ríkisendurskoðun hefur ekki staðfest tilvist eigna samkvæmt yfirlitinu en ráðuneytisstjóri umhverfis- og auðlindaráðuneytis samþykkti yfirlitið með áritun á stofnefnahagsreikning pr. 1. janúar 2017.

7.1.2 Ríkissjóður vegna orlofsskuldbindinga

Eignfærsla hjá ríkissjóði vegna orlofsskuldbindinga í stofnefnahagsreikningi þann 1. janúar 2017 er gerð samkvæmt fyrirmælum Fjársýslu ríkisins. Ríkisendurskoðun bendir á að á þessu stigi er ekki ljóst hvernig staðið verður að fjárveitingu til umhverfis- og auðlindaráðuneytis til greiðslu á þessari kröfu og því verður að hafa fyrirvara varðandi eignfærslu.

7.1.3 Ríkissjóður, viðskiptareikningur

Staða á viðskiptareikningi við ríkissjóð var rétt rúmlega 9,2 m.kr. inneign í árslok 2017, þegar undan er skilin bókfærð inneign hjá ríkissjóði vegna orlofsskuldbindinga. Staðan var stemmd af hjá Fjársýslu ríkisins og lækkaði inneign um 52,6 m.kr. frá fyrra ári. Á móti kemur hækkun innstæðu á bankareikningum og lækkun viðskiptaskulda.

7.1.4 Handbært fé

Handbært fé felst í innistæðu á bankareikningi og nam 30,6 m.kr. í árslok 2017. Bókhaldi bar saman við staðfest bankayfirlit í árslok 2017.

7.2 Eigið fé og skuldir

7.2.1 Höfuðstóll

Eigið fé nam 23,8 m.kr. í árslok 2017 og hafði lækkað frá stofnefnahagsreikningi, að teknu tilliti til orlofsskuldbindingar, þann 1. janúar 2017 um 2,2 m.kr. eða sem nemur tekjuafgangi ársins.

7.2.2 Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir námu 13,6 m.kr. í árslok 2017 og lækkuðu um 24,9 m.kr. frá fyrra ári. Við endurskoðun voru greiðslur árið 2018 til greiðslu skammtímaskulda yfirfarnar án athugasemda.

7.2.3 Orlofsskuldbinding

Frá og með árinu 2017 er orlofsskuldbinding gjaldfærð í rekstrarreikningum stofnana í A-hluta til samræmis við lög um opinber fjármál. Á móti kemur skuldfærsla í efnahagsreikningi. Staðan var 42,2 m.kr. í árslok 2017 og hafði lækkað um 0,9 m.kr. Orlofsskuldbinding er yfirfarin hjá Fjársýslu ríkisins.

7.2.4 Ógreidd laun, launaleiðrétting

Skuld við starfsmenn vegna launa stafar eingöngu af leiðréttingu vegna afturvirkra kjarasamninga sem gerðir voru á árinu 2018. Leiðrétting vegna ársins 2017, sem var í flestum samningum frá 1. september 2017 til ársloka, var gjaldfærð árið 2017 og greidd út þann 1. mars 2018.

7.2.5 Frestun tekjufærslu fjárfestingaheimilda

Fyrirframgreiddar tekjur eða frestun tekjufærslu vegna fjárfestingaheimilda er einnig nýr skuldaliður í framhaldi af þeirri breytingu, samkvæmt lögum um opinber fjármál, að gjaldfæra eigi einungis afskriftir af búnaði. Fram til ársins 2017 voru kaup á eignum, svo sem húsbúnaði, tækjabúnaði, tölvum og stærri eignum, svo sem bifreiðum og fasteignum gjaldfærðar hjá stofnunum í A-hluta á kaupári og fjárveiting til kaupanna tekjufærð á sama ári. Frá og með árinu 2018 eru slík kaup eignfærð og reiknaðar árlegar afskriftir af eignunum. Fjárveitingar til kaupanna eru því færðar skuldamegin í efnahagsreikningi að frádregnum þeim fjárveitingum sem eru færðar í rekstrarreikningi á móti afskriftum.

7.3 Niðurstaða

Endurskoðun efnahagsliða var án athugasemda.

8 Önnur atriði

8.1 Staðfestingarbréf stjórnenda

Staðfestingarbréf stjórnenda var samþykkt og undirritað af ráðuneytisstjóra umhverfis- og auðlindaráðuneytis.

8.2 Lögfræðibréf

Ekki var óskað sérstaklega eftir lögfræðibréfi, þar sem ekki kom fram lögfræðikostnaður í bókhaldi stofnunarinnar árið 2017 og samkvæmt upplýsingum ráðuneytisstjóra, meðal annars í staðfestingarbréfi stjórnenda, voru engin málaferli í gangi varðandi aðalskrifstofu ráðuneytisins.

8.3 Óhæðisyfirlýsing

Fyrir liggja undirritaðar óhæðisyfirlýsingar þeirra starfsmanna Ríkisendurskoðunar sem sáu um endurskoðun hjá aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis.

8.4 Umfang endurskoðunar, yfirlýsing

Yfirlýsing um umfang endurskoðunar hjá aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis var undirrituð af ríkisendurskoðanda og ráðuneytisstjóra aðalskrifstofu.

Í yfirlýsingunni er gerð grein fyrir ábyrgð og hlutverki hvors aðila varðandi endurskoðun og reikningsskil aðalskrifstofu umhverfis- og auðlindaráðuneytis.

Ríkisendurskoðun
Bríetartúni 7 – 105 Reykjavík
Sími 569-7100

postur@rikisendurskodun.is – www.rikisendurskodun.is